

Fátyol Zoltán

hatodik monológ

Jövőre egy 84 éves táskát szeretnék csinálni – a terv kivihetőnek tűnik, ha minden úgy alakul, ahogyan elgondoltam –, ami azt jelenti, hogy most, amikor még nem létezik, még fantáziám véletlen szüleménye csak, máris 83; mielőtt nekikezdenék, igyekszem e paradoxont megfejteni, ám tartok tőle, hogy lehetetlen vállalkozásba fognék, ha sikerülne mégis, az olyan lenne tán, mint felfedni a sötét anyag és energia titkát az univerzumban: kötőszöveve nehezen volna összevethető az emberi test bármely elemével, a kifejezés itt és most nem hasonlatként szolgál, azt kívánja jelezni csupán, hogy a világegyetemet ugyanúgy organikus rendszernek tekinthetjük, aminek megismerése – be kell látnunk lassan – számunkra egyszerűen lehetetlen... a táska készítését azért időben elkezdem, munkamódszerem egyik alappillére a pontosan kiszámított idő- és energiamennyiség, amely a kivitelezéshez szükséges; először a köveket látom, amiket összegyűjtök benne majd egy tengerparti sétán, aztán hófehér spárgát és mandarint vagy aszalt gombát a standokon; a piactér harsány, és mindig történik valami balhé: lopás vagy árharc üt ki az árusok között, és ez mindig szórakoztat engem; megyek csak, lassan, táskával a kezemben, még üres, aprócska tere mint védőburokba zárt embrió lüktet a bőr alatt, amire kezeket fogok hímezni, és szemekkel meg lábfejekkel és megannyi emberi testrésszel borítom el a vékony és puha nappabórt; mint egy szarka az út közepén, mozdulatlanul áll a felezővonalon, a kora esti csúcs autóáradatában,

FÁTYOL ZOLTÁN (1954) költő, képzőművész. Legutóbbi kötete: *fantomzaj* (2021).

nem is látják a vezetők a volán mögött ülve az őszi szürkületben, csak az előrejutás lelassult ritmusát figyelik és erősen koncentrálnak járművükre meg a többiekre persze, szóval ilyesféle, oda nem illő elem lesz majd a táska mindkét oldalának közepén: egy-egy féltényérnyi flekk, amit üresen hagyok; a motívumok egymáshoz érnek, kitöltik a táska egész felületét, fogantyúján is tömött és színes hímzés, csak ott, középpütt marad lukas, ahol a növényi cserzéssel kikészített és enyhén felcsiszolt hasított velúr mutatja meg magát; a táska ekkor már ötven-éves, még mindig az egyre tisztábban látó képzelet hordozza, mint ő apró magzatát: belsejében a tárolásra szánt kicsiny űrt, oldalain, a színesen burjánzó labirintus közepén egy-egy üres folt a finom, fedőfestett bőr semleges tónusával; hagyjuk most az időt, ötven év az ötven, eggyel sem több vagy kevesebb, és a táska ennyi már, akármit is jelentsen ez, aztán a szabás jön, egyetlen darab bőrből vágva ki a forma palástját, előrajzolás nélkül – ezt adja a rutin: megspórolható időt és energiát –, majd összehajtva és tűzve már a varrás következik; a hímzést szeretem legjobban, járnak a tűk, fényes, ragyogó cérnákat cserélek bennük, miközben észrevétlenül repül az idő, a formák szinte maguktól alakulnak és tömötten írják tele a bársonyos anyagot, már csak egyik oldalán üres, oda még semmi sem került, olyan most, mint aki együtt fekszik és kel a vegetációval, egyik oldalán örökös tél sivársága, a másikon tomboló „emberi nyár”, ami rövidesen meghódítja a semmi egyre szűkülő terepét, csak a két kis flekket nem foglalja el, mintha képtelen volna rá; és a táska már a 75-höz közelít, még nem látni a véget, amikor kész, és még mindig látomás, fényt sugározva forog tengelye körül, önlétében vagy képzeletemben, ami ugyanaz lehet, és máris 83; ötlete most fogant egy-két perce csak, de az idő mennyisége nem mérhető, a számok megbicsaklanak és lepattannak róla, mint nyílvevesszők kettétörve zuhannak semmibe... s a táska kész, 84 évét elérte, tökéletes, bámulni való, aprócska űre megszületve, de burka már élettelen marad, hiába kápráztató; elmúlt fölötte a teljes, hosszú életidő.

nyolcadik monológ

Babának

*...ha kitartóan keresgélsz
a vízre hajló lombok takarásában
mindig találsz egy ladikot valahol
a folyóparton félig szárazra vonva...*

*...hogy átevezz de övedzőt
nem lőttél az alján megteszi
egy erősebb husáng is kevés
leveles ággal a végén...*

*...asztán a túlpartra jutva
ellökheted a csónakot hadd vigye
a víz arról visszafelé senkit se
várnak...*

egy sál a frissen vásárolt táskával talán ez bátoríthatta fel szinte már tapsot várt majdnem kiabálva de tagoltan és jól érthetően mondta ezeket valahol a belvárosi pláza labirintusának egyik folyosóján csillogó fényekkel teli kirakatok előtt az emberek megálltak a hangra reklámfigurának tűnt bevett marketingfogás egy brand termékeibe öltözött alak mint beszélő kirakati bábu de ő ráncos arcú öregasszony izzadt homlokára csapzott sárgásfehér tincsek tapadtak ócska ruhái koszosak és csak a hosszú új sál meg a színes virágokkal borított táska okozott némi disszonanciát szakadt külsején a kíváncsiak megállva néhány pillanatra nem tudták elhelyezni a jelenést az üzletház díszletei közt és nem illett reklámáradatába sem de egy ekkora áruházban annyi minden lehet

hogy a közönségnek semmi szokatlan
nem okoz meglepetést az idős nő beszéd
közben karjait lengetve gesztikulált
miközben a táska ide-oda libegett
a levegőben és a továbblépők visszatekintve
már csak hímzett búzavirágokat meg
rózsákat láttak a fejek fölött elmenőben
hallva még az utolsó elzúgó mondatfoszlányt

*...és neked sem lesz
rá szükséged hiszen el sem
indultál volna ha a visszatérés
gondolata megfordul benned...*

Tánzos Krisztina: Tájtörés (60x60 cm)